

«ҰЛЫСТЫҢ ҰЛЫ КҮНІ - БЕРЕКЕНІҢ БАСТАУЫ»

Наурыз – көктемгі күн мен түннің теңелу күні. Қытымыр аяз бен қара суықтың орнына көктемгі жайма-шуақ ауа райы орнап, мыңбаған шақырымды еңсерген құстар аяулы ұяларына қайтып оралатын, тіршілік атаулы жанданып, мұз құрсауында қалаан өзін-көздер еріп, қуаттана түсетін осынау берекелі маусым — түркі халықтарының асырлар бойы тойлап келе жатқан басты қуанышы. Бүгінде еліміздің түкпір-түкпірінде тойланып жатқан мерекелік аудар орталығы – Булаев қаласында да кеңінен атап өтілді.

Күлімдеген шуақты көктеммен бірге қазақ даласына жер әлемді жайнатып, өнші құстарды сайратып, Наурыз тойын тойлатып Жаңа Жыл келеді. Халқымыздың таным-түсінігі бойынша жиырма бірінші наурыз түні даланы Қыдыр ата аралайды екен. Қыдыр баба адамдарға дәулет тарытып, бақ қондыратын қария бейнесінде келеді. Қыдыр ата – бүкіл халықтың қамқоршысы, жақсылық жасаушысы, несібе әкелушісі. Сондықтан болар, бұл күні мерекеле Қыдыр атаның бағасын тыңдап, әуим деп бет сипаған халықтың қарасы қалың болды. Содан соң орталық алаңды лық толтырған мағжандықтарды аудан әкімі Қайрат Омаров құттықтады.

Құрметті мағжандықтар! Баршаңызды Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мейрамымен шын жүректен құттықтаймын! Әз-Наурыз – ұлтымыздың болмысын, салт-дәстүрін, әдет-ғұрпын, төлім-тәрбиесін, руханиятын айшықтайтын мейрам. Быыл Мемлекет басшысының бастамасымен 10 күн бойы жаңа форматта тойланатын жатқан Наурыз мейрамы көптің көңілінен шығып отыр. Мағжан елінде де «Наурызнама» онкүндігін тойлау дәстүр мен әдет-ғұрыптарымызды ұштастырып жоғары дәрежеде кеңінен атап өтілді.

Наурыз - жаңару мен жасарудың, жаңғырудың айы. Аудан жұртшылығы қашанда жыл басын ізгі ниетпен, үкілі үмітпен, ақ жарма тілекпен қарсы алады. Сондықтан баршаңызды мерекемен құттықтай отырып, елімізге амандық пен тыныштық, әр шаңыраққа шаттық пен бақ-береке тілеймін! Ұлыс оң болсын, - деді Қайрат Қайроллаұлы.

Шынында да Наурыз мейрамы — көктем мерекесі және Орталық Азия халықтарының Жаңа жылы. Күн мен түннің теңеліп, жандуиені тірілген, шаруаның бір малы екеу болып, арқа-басы кеңіп, аққа аузы тиген, қытымыр қыстың ызғарынан құтылып, алдағы шуақты күндерден үміттендірген Наурыз мерекесі, бүгінде Тәуелсіз еліміздің зор ықыласпен тойланатын нағыз халықтық сипаттағы салтанатына айналды.

Осындай ауқымды көлемде қолға алынған мерекелеге келген аудан тұрғындары мен қонақтары өзара қуаныштарымен бөлісіп, бір-біріне ақжарма тілектерін арнады. Мерекелік бағдарлама аясында орталық алаңда үлкен киіз үй тігіліп, қонақтарға «Салт-дәстүрлер» фестивалі көрсетілді.

Киіз үйге жиналғандар аудандық кітапхана ұжымы мен «Аманат» әжелер клубының мүшелері қойған «Құда түсу» дәстүрін тамашалады. Бұл қазақтардың ертеден және қазір де жалғасып келе жатқан жақсы әрі жарасты дәстүрлердің бірі саналады. Жігіттің әкесі немесе оның жақын туыстары қызы бар үйге құда түседі, яғни бойжеткен қызын сұрайды. Құдалар құрметке лайық сыйлы адам деп саналады. Қыз әкесі келісін берген соң құдалықтың жөн-жоралғыларын жасайды. Оның түрі өте көп, мысалы: құда аттанар, құда тарту, ат байлар, құйрық-бауыр, тағы басқа ырымдары мен кәде алымдары болады. Құдалықты басқарып барған адам «бас құда» деп аталады.

Ұлыстың ұлы күнін мерекелеу үшін алаңда көптеген жартылай киіз үйлер мен шатырлар тігіліп, келушілерге ұлттық тағамдар ұсынылды. Түрлі мекеме мен ұйым өкілдері дәстүрлі тағамдар көрмесін ұйымдастырып, салт-дәстүрге сай тағам өнімдерінің көрмесін өткізді. Қала қонақтары мен тұрғындары мерекелік астан дәм таттырып, бауырсақ, бұйрек, палау және тәттілер тегін таратылды.

Мағжан елі талантты қолөнер шеберлерімен де танымал. Аудан қолөнері алаңда қолөнер бұйымдарының көрмесін жайып, өздері жасаған әртүрлі заттар мен картиналарды әкеліпті. Оның жанында ойын-сауықтың қызығына батқан ұл-қыздар алтыбақан тегіп, мейрамда біраз көңіл көтеріп жүр. Сондай-ақ жұрт қызығушылығы тағы да бір ұлттық құндылығымыз – қазақ тазысына ауды. Мәре-сәре болған үлкендер мен кішілер саятшылық пен аңшылыққа арналған тұқымға жататын тазымен естелік суретке түсіп, жеті қазынаның бірі саналатын иттің сұлулығына тамсанды.

Мерекелік қызған шақта жұртшылық спорт түрлерінен сайысқа түсуге асығып, қазақ күресінен, жілік сындырудан, қол күрес пен бір көтеруден жарысты. Сахна төрінде «Салт-дәстүр» фестиваліне Мағжан Жұмабаев атындағы орта мектеп ұжымы, Сарытонар мен Надежда Мәдениет үйлерінің көркемөнерпаздары қатысып, ұлттық салт-дәстүрлерді насихаттағаны үшін бағалы сыйлықтармен марапатталды.

Ұлыстың ұлы күні орталық алаңда және сахнада өнер көрсетіп, домбыраның құлағында ойнаған ұл-қыздар, қос бұрымды өнерлі арулар, асық ойнаған балалар, қазан-ошақты жайлаған қыз-келіншектер, ақ жаулықты қимешек киген әжелер, арқан көрген серілер, шалапн қиған ел ағалары – қазақы болмысымызды паш етті. Одан қалды халықпен естелік суретке түсіп, ұлттық киім киген ертегі кейіпкерлері де мерекенің сәнін кіргізді. Аудандық Мәдениет үйінің көркемөнерпаздарымен қатар, бұл күні «Аманат» вокалды-аспапты тобы, жас домбырашылар тобы, «Ханшайымы» би тобы, ауданға танымал көптеген өншілер, дуэттер мен триолар өнер көрсетті.

Осылайша, орталық алаңға келген ағайын түрлі мәдени-бұқаралық іс-шараларды және спорттық ойындарды қызыға тамашалап, дүкіретіп өткен өз-Наурыз - қазақ халқының тарихын, дәстүрлері мен салтын, ұлттық құндылықтарын тағы бір мәрте паш еткен үлкен тойға айналды.

22 наурыз күні Қарақоға ауылында да мерекелік алаң өтіп, мәдени және спорттық іс-шаралар ұйымдастырылды. Жақын маңдағы ауылдардың халқы ат басын тіреген Наурыз мейрамында жұртшылық қой көтеріп, боз кілемде белдесті. Соңғы жылдардағы дәстүрге сай, Қарақоғада өтетін ат жарысы аудан тұрғындары арасында үлкен қызығушылық тудырып келеді. Биыл да ауданның үздік шабандоздары сөйгүліктерін бәйгеге қосып, тақымдарып қысып, жеңістен үміт артты. Тай жарысында Даниал Серіков топ жарса, 2-ші орынды оның інісі Әділ иеленді, ал Қамбар Иманов «Домбыра» сөйгүлігімен үздік үштікті қорытындылады. Ал аламан бәйгеге 15 ат қатысып, Ардақ Қанғозиннің тұлпары бас жүлдені жеңіп алды. Ал Сергей Юрков пен Максим Калининнің қосқан аттары 2-ші және 3-ші орындарға жайғасты. Жеңімпаздар мен жүлдегерлер дипломадармен, кубоктармен және ақшалай сертификаттармен марапатталды.

Еркін ТӨЛЕГЕН.
Суреттерді түсірген Қанат ӨТЕМҰРАТОВ.

НАУРЫЗ МЕЙРАМЫНДА ЖАРАПАЗАН ЖЫРЫ АЙТЫЛДЫ

22 наурыз күні орталық алаңда ұйымдастырылған Ұлыстың ұлы күніне арнаған мерекелік іс-шара алдында жарапазан жыры айтылды. Рамазан айы мен Наурыз мейрамының құрметіне орай ұйымдастырылған дәстүр «Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы» РҚБ СҚО Мағжан Жұмабаев аудандық филиалының бастамасымен «Береке» аудандық орталық мешіті мен «Аманат» вокалды-аспапты тобының қолдауымен өткізілді.

Бұл бастама «Аманат» вокалды-аспапты тобының берген ауызшарында көтеріліп, ол Наурыз мейрамында іске асты. Оның мақсаты - Рамазан айының сүйінші саналатын насихат жырдың төресі, игі дәстүріміз - Жарапазанды жаңғырту. Жалпы «Жарапазан» сөзі арабтың «Же Рамадан» - «Рамазан келді!» деген сөзінен шыққан.

Осылайша, Булаев қаласында алғаш рет ұйымдастырылған жарапазан жырын айтуға жиырма шақты адам қатысып, өсіресе, ақ сақалды аталар мен ақ жаулықты әжелер атсалысты. Аудандық Мәдениет үйінен бастау алған дәстүр орталық алаңға дейін жалғасып, жұртшылықтың назарын өзіне аударды. Ұлттық киім киген топ домбыра мен сырнайдың сүйемелдеуімен, қалыптасқан сарынмен жан-жаққа «Мұхаммед үмбеті айтқан жарапазан, Оразаң қабыл болсын ұстаған жан» деп жар салды.

Өз кезегінде ұмыт қалған дәстүрді солтүстікте қайта жаңғыртып жатқан қауымға жұрт ризашылығын білдіріп, қасиетті ай мен жыл басының келуін сезінгендей болды. Мағжан елінде Жарапазан жыры ұмытылмақ емес, қайта жандана түсетіні анық. Ендеше, қасиетті Рамазан айымыз мұбәрақ, оразалапымыз қабыл болсын, ағайын!

Еркебұлан ЕЛУБАЕВ,
«Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы» РҚБ
СҚО Мағжан Жұмабаев аудандық филиалының
төрағасы.

СУЛЫШОҚТА ӨТКЕН НАУРЫЗ ТӨЙІ

Биыл қасиетті Рамазан айымен тұспа тұс келген Ұлыстың Ұлы күні — Өз-Наурыз мерекесін сулышоқтықтар жылдағыдай кеңінен тойлады. Ауылдық мектеп пен клубтың маңында өткен Наурыз мейрамына ауылдықтар белсене қатысып, ұйымдастырушылар ұсынған концерттік бағдарламаны тамашалады.

Сулышоқтықтар үлкендердің батасын алып, алаңға жиналғандарға Наурыз көже таратып, ұлттық тағамдардан дәм ұсынды. Берекелі мейрамды дүркіретіп атап өткен ауылдықтар думандатып өн салып, би билеген ауыл өнерпаздарына қошеметін аямады.

Жастар жағы бұл күні спорттық ойындарға белсене қатысып, бақтарын сынады. Біреулері арқан тартысып жатса, екіншілері қол күрестіріп жарысты. Ең қызығы, бұзау мен қой көтеру сайыстары кектем мерекесін қыздыра түсті. Жалындаған жастар бар күш-жігерін ортаға салып, жеңіске ұмтылды.

Мерекелік іс-шараның демеушісі, ауыл кәсіпкері Қайрат Жәнібеков тағайындаған бұзау мен қойға таласқан жұртшылық кезек-кезек ортаға шығып, жануарларды көтеріп жатты. «Құш атасын танымас» дегендей, қой көтеруде Успенка ауылының тұрғыны Андрей Кашапов жеңімпаз атанса, бұзау көтеруде сулышоқтық Мағжан Зағыпарова тең келер ешкім болмады. Жеңімпаз атанғандар көтерген жануарларын тақымына қысып, сыйлық ретінде үйіне алып кетті.

Бәйге десе, делебесі қозатын қазақ ауылда өткен ат жарысында қызыға тамашалады. Құйрық-жалы таралған сәйгүліктер жарысында 1-ші орынды Алмас Құлымбетов жеңіп алды. 2-ші орын Дәулет Қазеновқа бұйырса, 3-ші орынды Мұхтар Мойынбаев иеленді. Демеуші атынан жеңімпазға бас жүлде - бұзау берілсе, жүлдегерлерге ақшалай сыйлықтарға табыс өтпеді.

Спорттық ойындар аяқталған соң, ауылдықтар мен қонақтар Мәдениет үйінде жайылған дастархан басына жиналып, Ұлыстың ұлы күніне арналған ас-судан дәм татты. Алдымен ауылдық ақ жаулық киген апалары төттіден шашу шашып, концерттік бағдарламаның шымылдығын ашты. Мерекеді үлкендермен қатар, оқушылар да өнер көрсетіп, ауылдастарының алғысына бөленді.

Осылайша, Тәуелсіз елімізге Ұлу жылы келді. Ендеше, Ұлы оң болсын! Ақ мол болсын! Ұлыс береке берсін! Бәле-жала жерге енсін!

Мәрия ҚАЗЕНОВА,
Сулышоқ ауылының кітапханашысы.

ШҰАҚ ШАШҚАН МЕРЕКЕ

Көгілдір көктемнің әсем мерекесі Наурыз мейрамы да келіп жетті. Бұл күн мен түннің теңеліп, табиғат жаңарып, малдар төлдеп, ақ молаятын кезек. Биыл Жаңа жылымызды тойлау барысында ауылдастар жылдағыдай үлкен белсенділік танытып, шұақ шашқан мерекені ұйымдастыра қарсы алды.

Мәдениет үйінде құрылған киіз үй өте әсем безендіріліп, Наурыз мерекесінің нышанына айналғандай. Ұлттық нақыштағы тұс киіздер, өрнектері келіскен төр көрпелер, қоржындар, сандық, дөңгелек үстелдер қойылып, көркем безендірілген сахна мейрамның сәнін келтірді. Ұлттық тағамдар мен тәтті дәмдерге толы дастархан басында ауылдың қариялары мерекелік концертті тамашалады. Концерттік бағдарлама Қыдыр ата болған Кебележан Садықтың ақ батасымен ашылып, ақ жаулықты әжелердің шашуымен, көркем өнерпаздардың әсем әндерімен жалғасты.

Мерекеді Мағжан ауылдық округінің әкімі Темірболат Темірханов тұрғындарды Наурыз мейрамымен құттықтап, ауылдастарына амандық, тыныштық, татулық, құт-береке, бірлік тіледі.

Наурыз мерекесінің ең басты белгісінің бірі - Наурыз көже. Бұл күні жеті түрлі тағамнан жасалған, өте дәмді әрі дәстүрлі тәсілмен дайындала отырып наурыз көжені Кәмпила Бектұрсын Барша жиналғандарға дәм татқызып, ауылдастарының алғысына ие болды. Ауылмыздың өңшілері Қайрат Жамбаев пен Баян Ботабаева, Сарыто-

мар орта мектебінің оқушылары, мың бұралған биші тәрбиешілер Римма Шайдуллина мен Фарида Қалиева көрермендердің көңіл күйін көтеріп, мерекені одан сайын қыздырып, нұраландыра түсті.

Ән мен жырға толы концерт ұлттық спорт ойындарымен жалғасты. Ауылмыздың елеулі азаматтары, лауазымды қызметтерде жүрген Нұрбек Бекішев, Бауыржан Шерниязов, Дәурен Тілепенов спорттық жарыстарға қатысып, жүлделі орын алып, биіктерден көрінді. Бауыржан Шерниязов жеңімпаз ретінде жеңіп алған қойын көпбалалы ана Жанат Бейсеноваға тарту етіп, ауылдастарының қошеметіне бөленді. Ұлттық ойындарға қолдау жасап, демеушілік еткен «Қызылжар МТС Агро» ЖШС қызметкері Сәбит Османов пен Марат Қантаевқа ауылдастары дән риза болды.

Мерекелік дастарханның сәнін келтірген басты тағам - ет келіп, палуа мен тағы басқа ыстық тағамдарын пісіріп ұсынған, Наурыз мейрамының жоғары деңгейде өтуіне үлкен үлес қосқан «Қызылжар МТС Агро» ЖШС басшысы Нәби Қабиевке, басқарушысы Сәбит Османовқа және округіміздегі барлық кәсіпкерлерге ауыл тұрғындары атынан зор алғысымызды білдіреміз. Ауылдастар және келген қонақтар көтеріңкі көңіл күймен, келесі Наурызда аман-есен жүздесейік деген тілекпен риза болып тарасты.

Гүлнар ӨТЕЕВА,
Сарытоғар ауылы.

